

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.594/2025/17.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2026. július 2.
Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmény
Terhelt: III. rendű
Elsőfok: Pesti Központi Kerületi Bíróság, 8141.B.21.219/2021/61., ítélet, tárgyalás, 2024. március 11.
Másodfok: Fővárosi Törvényszék, 22.Bf.10.137/2024/31., ítélet, nyilvános ülés, 2025. november 11.
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: a III. rendű terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára
Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmény miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a III. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Pesti Központi Kerületi Bíróság 8141.B.21.219/2021/61., illetve a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 22.Bf.10.137/2024/31. számú ítéletét a III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I.1. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2024. március 11-én kihirdetett 8141.B.21.219/2021/61. számú ítéletével III. rendű terheltet csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont, (5) bekezdés b) pont], 2 rendbeli csalás

büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], 3 rendbeli csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont, (3) bekezdés b) pont] és csalás vétsége [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont] miatt halmazati büntetésül 3 év 8 hónap, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre, 250 napi tétel – napi tételenként 2.500 forint, összesen 625.000 forint – pénzbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Az ellentétes irányú fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2025. november 11-én meghozott 22.Bf.10.137/2024/31. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a III. rendű terhelt terhére rótt csalás büntettét [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont, (5) bekezdés b) pont], 2 rendbeli csalás büntettét [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont, (4) bekezdés b) pont], csalás büntettét [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont, (3) bekezdés b) pont] és csalás vétségét [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont] bűnsegédként elkövetettként minősítette. A kiszabott szabadságvesztés tartamát 3 év 2 hónapra, a közügyektől eltiltás tartamát 4 évre enyhítette és mellőzte a pénzbüntetés kiszabását, egyebekben pedig a kerületi bíróság ítéletét a III. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítéletben megállapított, a III. rendű terhelt cselekvőségét érintő tényállás lényege a következő:

– I. rendű terhelt 2018. május 24-től kezdődően a horgászcsalik előállításával és gyártásával foglalkozó cég 1, míg II. rendű terhelt 2010. december 1-től a cég 2 önálló képviselőre jogosult ügyvezetője volt. I. rendű és II. rendű terhelt 2017 decemberében ismerkedtek meg egymással, majd üzleti kapcsolatban is álltak, melynek során 2020. márciusára egy szoros, bizalmi viszony alakult ki köztük. III. rendű terhelt hosszabb ideje párkapcsolatban élt II. rendű terhelttel, míg IV. rendű terhelt I. rendű terhelt lánya.

– A koronavírus járvány 2020. márciusi magyarországi megjelenése valamennyi piaci szereplőre, így az egyaránt ügyvezetőként tevékenykedő I. rendű és II. rendű terhelt irányítása alatt álló gazdasági társaságra is negatív hatást gyakorolt. I. rendű és II. rendű terhelt ezért 2020. március elején közösen elhatározta, hogy a járványhelyzetben – cégeik eddigi tevékenységi körétől eltérően – a fertőtlenítőszerre megnövekedett keresletet kihasználva, azonban az illetékes hatóság engedélye nélkül alkohol alapú, fertőtlenítőszerként reklámozott termékeket fognak gyártani, majd azokat kiterjedt üzleti, illetve személyes kapcsolatrendszerük felhasználásával nagy tételben értékesítik. I. rendű terhelt ismerősén keresztül beszerzett egy, a koronavírus járvány elleni védekezésről szóló, gyógyszeráraknak kiküldött általános tájékoztatót, amely az ideális vírusölő hatással rendelkező kézfertőtlenítők összetételét is tartalmazta.

– Mivel a beszerzett recept szerint a fertőtlenítőszer elsődleges alapanyagaként meghatározott gyógyszerári alkohol nagy tételben nem volt elérhető a piacon, I. rendű terhelt felvetette, hogy a gyógyszerári alkoholt a II. és III. rendű terhelttel közösen előállítandó termékekben vodkával lehetne helyettesíteni, amit II. rendű és III. rendű terhelt elfogadott. Az előállítás, az alap- és csomagolóanyagok beszerzése, a vevők felkutatása, valamint az értékesítés az előzetesen várható nagy keresletre is figyelemmel több személy összehangolt munkáját igényelte, ezért I. rendű és II. rendű terhelt a várt nyereséggel kecsegtető tervük megvalósításáról tájékoztatta III. rendű terhelten.

– I. rendű terhelt, II. rendű terhelt és III. rendű terhelt ezt követően megállapodott az engedéllyel nem rendelkező kézfertőtlenítő szerek előállításának, valamint értékesítésének részleteiben. E megállapodás szerint a szükséges hatósági engedélyeztetés céljából be nem

jelentett „...” elnevezésű termékeket I. rendű terhelt a cím 1 szám alatti lakhelyén állítja elő oly módon, hogy a gyógyszerári alkohol helyett annak alapanyagaként vodkát használ fel, míg a termékek előállításában, csomagolásában alkalmanként II. rendű terhelt is segédkezik. A termékeket gyártóként feltüntetett cég 2 ügyvezetőjeként II. rendű terhelt a pénzügyekért és a számlázásért felel, míg III. rendű terhelt elsődleges feladata az alapanyagok rendszeres beszerzése, emellett ismerősei köréből vevőket toboroz a termékekre.

– A beszerzésre, valamint az értékesítés részleteire kiterjedő fenti megállapodásában foglaltaknak megfelelően I. rendű terhelt ismerősi köréből nagy tételben csomagolóanyagot szerzett be, majd a több kiszerelésben előállított termékeket olyan matricával látta el, amely a termékek összetevőit, illetve bakteriális hatását illetően valótlan adatokat tartalmazott. A terméken elhelyezett matrica a járvány időszakában gyors és hatékony kézfertőtlenítőt kereső vevők megtévesztésre alkalmas módon tüntette fel, hogy a termék a termék 96%-os gyógyszerári alkoholt tartalmaz, illetve „az ÁNTSZ által ajánlott összetevők alapján” készült. A valóságban a terheltek által előállított és a sértettek számára eladásra felkínált „...” márkajelzéssel előállított termékek baktericid, yeasticid/fungicid hatása nem megfelelő, tényleges összetevői nem felelnek meg a fertőtlenítőszer jogszabályi előírásának, ily módon fertőtlenítőszerként nem forgalmazhatók. Az ily módon eladásra felkínált termékek összetevőivel, vírusölő képességével kapcsolatban a terheltek által szolgáltatott valótlan információk alapján a sértettek abban a hiszemben egyenlítették ki a vételárként meghatározott összeget, hogy a jogszabályi előírásoknak megfelelő összetevőkből álló és a vírus elleni védekezéshez is hatékony terméket vásárolnak. Az I. rendű, II. rendű és III. rendű terhelt a megállapodásuk szerint az értékesítésből befolyt, egymás között elosztott bevételéből a járványhelyzet idején a fertőtlenítőszerre megnövekedett keresletet kihasználva, hosszabb távra berendezkedve kívánták megélhetésüket biztosítani.

– Az I., II. és III. rendű terhelt a fenti módszerrel az alábbi sértettek sérelmére a következő bűncselekményeket követték el.

– 1. tényállási pont: A sértett képviselője ismerősen keresztül 2020. márciusának közepén lépett kapcsolatban I. rendű terhelttel. Miután I. rendű terhelt megerősítette a sértett 1-et képviselő tanú 1 számára, hogy az „...” elnevezésű terméket a cég 2 gyártja, és a termék matricáján szereplő alapanyagok felhasználásával, hosszabb távon, nagy tételben is tud eladni a sértett 1 részére a termékből, a sértett képviselője 2020. március 18-tól összesen öt alkalommal, összesen 20.463.590 forint értékben rendelt fertőtlenítőszer. A sértett 1 által kiegyenlített fenti összegekről II. rendű terhelt állította ki számlákat, míg III. rendű terhelt a sértett 1 által megrendelt termékek gyártásában, csomagolásában vett részt.

– A terheltek a sértett 1-nek összesen 20.463.590 forint összegű kárt okoztak, mely a termékek egy részének továbbértékesítésével részben megtérült.

– 2. tényállási pont: III. rendű terhelt az általa egyaránt korábban ismert, sértett 2-t képviselő tanú 2-t, továbbá a sértett 3 képviselőjében eljáró tanú 3-at 2020. március közepén kereste meg azzal, hogy vásároljanak az „...” elnevezésű kézfertőtlenítőből. III. rendű terhelt megerősítette tanú 2-nek, hogy az „...” elnevezésű terméket az ismerősi körébe tartozó személyek által irányított cég 2 gyártja, és a termék matricáján szereplő alapanyagok felhasználásával, hosszabb távon, nagy tételben is tud eladni a sértett részére a termékből. Az elmondottakban bízva tanú 3 a sértett 3 nevében 2020. március 18. és 2020. március 25. között két alkalommal, összesen 2.432.304 forint értékben, míg tanú 2 a sértett 2 képviselőjében 2020. március 23. és 26. között öt alkalommal, összesen 4.543.043 forint értékben adott le rendelést fertőtlenítőszer beszerzésére.

– A sértettek által a III. rendű terhelt által tett valótlan ajánlatot elfogadva megrendelt fertőtlenítőszeret I. rendű terhelt állította elő, az egyes eladásokról szóló számlákat pedig II. rendű terhelt állította ki, igazolva a teljesítést. A terheltek a fenti cselekményükkel a sértett 3-

nak összesen 2.432.304 forint, míg a sértett 2-nek összesen 4.543.043 forint összegű kárt okoztak, amely nem térült meg.

– 3. tényállási pont: IV. rendű terhelt az általa korábban ismert sértett 4-et 2020 márciusának közepén kereste meg azzal, hogy vásároljon az „...” elnevezésű kézfertőtlenítóből. A IV. rendű terhelt megerősítette sértett 4-nek, hogy az „...” elnevezésű terméket az édesapja, I. rendű terhelt érdekeltségébe tartozó cég gyártja, és a termék garantáltan vírusölő hatással bír. Sértett 4 a IV. rendű terhelt által elmondottakban bízva 2020. március 17-én 11.430 forint összegben 20 darab 50 milliliter kiszerelésű fertőtlenítőszerrel rendelt I. rendű terhelttől. A megrendelt fertőtlenítőszer gyártását, alapanyagai beszerzését I. rendű terhelt, valamint III. rendű terhelt végezte, az eladásról szóló számlákat pedig II. rendű terhelt állította ki, igazolva a teljesítést. Az I. rendű, II. rendű és III. rendű terhelt a fenti cselekménnyel sértett 4-nek 11.430 forint kárt okozott, amely nem térült meg.

– 4. tényállási pont: I. rendű terhelt az általa korábban ismert, az sértett 5 képviselőjében eljáró tanú 4-et 2020 márciusának közepén kereste meg azzal, hogy vásároljon az „...” elnevezésű kézfertőtlenítóből. I. rendű terhelt megerősítette tanú 4-nek, hogy az „...” elnevezésű terméket az érdekeltségébe tartozó cég 2 gyártja, és a termék garantáltan vírusölő hatással bír. Tanú 4 az I. rendű terhelt által elmondottakban bízva 2020. március 17. és 24. között három alkalommal, összesen 196.215 forint értékben rendelt fertőtlenítőszerrel. A megrendelt fertőtlenítőszer gyártását, alapanyagai beszerzését I. rendű terhelt, valamint III. rendű terhelt végezte, az eladásról szóló számlát pedig II. rendű terhelt állította ki, igazolva a teljesítést. A terheltek a fenti cselekményünkkel sértett 5-nek összesen 196.215 forint kárt okoztak, amely nem térült meg.

– 5. tényállási pont: III. rendű terhelt az általa korábban ismert, sértett 6 képviselőjében eljáró tanú 5-öt 2020 márciusának közepén kereste meg azzal, hogy vásároljon az „...” elnevezésű kézfertőtlenítóből. III. rendű terhelt megerősítette tanú 5-nek, hogy az „...” elnevezésű terméket az az érdekeltségébe tartozó cég 2 gyártja, és a termék garantáltan vírusölő hatással bír, mivel az a WHO előírása alapján készült. Tanú 5 a III. rendű terhelt által elmondottakban bízva 2020. március 18. és április 3. között öt alkalommal, összesen 393.192 forint értékben rendelt fertőtlenítőszerrel. A megrendelt fertőtlenítőszer gyártását, alapanyagai beszerzését I. rendű terhelt, valamint III. rendű terhelt végezte, az eladásról szóló számlát pedig II. rendű terhelt állította ki, igazolva a teljesítést. A terheltek a cselekményünkkel a sértett 6-nak összesen 393.192 forint kárt okoztak, amely nem térült meg.

– 6. tényállási pont: I. rendű terhelt az általa korábban ismert, az sértett 7 képviselőjében eljáró tanú 6-ot 2020 márciusának közepén kereste meg azzal, hogy vásároljon az „...” elnevezésű kézfertőtlenítóből. I. rendű terhelt megerősítette tanú 6-nak, hogy az „...” elnevezésű terméket az érdekeltségébe tartozó cég 2 gyártja, és a termék garantáltan vírusölő hatással bír. Tanú 6 az I. rendű terhelt által elmondottakban bízva 2020. március 20-án 443.230 forint értékben rendelt fertőtlenítőszerrel. A megrendelt fertőtlenítőszer gyártását, alapanyagai beszerzését I. rendű terhelt, valamint III. rendű terhelt végezte, az eladásról szóló számlát pedig II. rendű terhelt állította ki, igazolva a teljesítést. A terheltek a fenti cselekményünkkel a sértett 7-nek összesen 443.230 forint kárt okoztak, amely nem térült meg.

[4] II. 1. A jogerős ítélet ellen III. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati okra való hivatkozással.

[5] Az indítvány lényege szerint az eljáró bíróságok törvénysértően minősítették a III. rendű terhelt tényállásbeli cselekményeit csalás büntetnének, mert az helyesen rossz minőségű termék forgalomba hozatala büntettként [Btk. 415. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] szorulna értékelésre.

[6] A Btk. 415. § (1) bekezdésében írt elkövetési magatartást értelmezve a forgalomba hozatalt kereskedelmi tevékenységként, értékesítésként tartotta leírhatónak, amely elkövetési magatartás a (6) bekezdésben meghatározott rossz minőségű termékre való elkövetéssel válik büntetendővé. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy a bűncselekmény speciális tárgyra követhető el, és e speciális elkövetési tárgy révén egyszerűen elhatárolható más hasonló bűncselekményektől.

[7] Ehhez képest tévesnek vélte az eljáró bíróságok álláspontját, amely a kár mint többletelem mellett már a csalást tartotta megállapíthatónak, és amely szerint a súlyosabb büntetési tétellel fenyegetett csalásba – az egyébként ugyancsak megvalósult – rossz minőségű termék forgalomba hozatala beolvad. Ezzel az érveléssel szemben úgy látta, hogy a beolvadás azonos jogtárgy sérelme esetén merülhet fel, míg más jogtárgy esetén szükséges lenne az a törvényi kritérium, miszerint „amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg”. A rossz minőségű termék forgalomba hozatala kapcsán azonban ilyen kitétellel nem élt a jogalkotó. A hatályos Btk. azonban ezt nem tartalmazza, ellentétben az 1961. évi V. törvény 230. § (1) bekezdésével.

[8] A Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) és a Btk. tanulmányozása alapján arra a következtetésre jutott, hogy amennyiben a termék rossz minőségű, a rossz minőségű termék forgalomba hozatalától eltérő, más minősítés fel sem merül. E körben utalt a Fővárosi Ítéltábla Kbf.43/2018/28. számú ítéletére és a Kúria – BH 2018.32. szám alatt is közzétett – Bfv.629/2020/11. számú határozatára, amelyek lényegét akként tartotta összegezhetőnek, hogy rossz minőségű termék forgalomba hozatala esetén nincs helye a kár vizsgálatának, mert az nem tényállási elem. A két döntésből azt is leszűrhetőnek tartotta, hogy a rossz minőségű termék forgalomba hozatala folytán a végfelhasználók bizonyosan szenvedtek kárt, de ez a jogi minősítés szempontjában közömbös. Az eljáró bíróságok ezért – vélekedése szerint – tévesen alkalmazták a *consumptio* elvét.

[9] Indokai alapján indítványozta, hogy a Kúria jogerős ítéletet megváltoztatva módosítsa a III. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmények minősítését, és e helyes minősítéshez igazodó – további tényleges szabadságelvonással nem járó – büntetést szabjon ki.

[10] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1561/2025/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[11] Előrebocsátotta, hogy a védői felülvizsgálati indítvány – tartalma szerint – helyesen a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjában írt felülvizsgálati okon alapul, mert a jogerős ítélettel kiszabott büntetés a védő által helyesnek gondolt minősítéshez tartozó büntetési tételkereten belül esik, ezért nem a szabadságvesztés törvénysértő mivolta, hanem annak aránytalanul súlyos jellege lehetne vizsgálható a minősítésbeli törvénysértés esetén.

[12] A 6/2009. Büntető jogegységi határozat III/3/b. pontját idézve kifejtette, hogy a látszólagos alaki halmazat kiküszöbölésére a specialitás, a konsumpció, a szubszidiaritás és az alternativitás elve szolgál. Ezek mibenlétét elemezve akként foglalt állást, hogy a jelen esetben a szubszidiaritás és az alternativitás fel sem merül, mert a Btk. 415. §-a a súlyosabb vagy más bűncselekmény megvalósulására való utalást nem tartalmaz. A specialitás sem merülhet fel, mert eltérő jogi tárgyat sértő bűncselekményekről van szó, amelyek törvényi tényállása is különböző: a rossz minőségű termék forgalomba hozatalának kétségkívül speciális az elkövetési tárgya, a csalásnak azonban egyáltalán nincs. Ezzel szemben a csalás törvényi tényállása célzatot és eredményt is meghatároz. A két bűncselekmény azért konkurál mégis egymással – a valószínű halmazatot kizárva –, mert a rossz minőségű termék forgalomba hozatala önmagában is tévedésbe ejtés.

[13] Az eltérő jogi tárgyat sértő bűncselekmények minősítésének alapja – a 3/2009. BJE határozat III/3. pontjában írtakhoz igazodóan – a büntetési tétel. Az átirat szerint a rossz minőségű termék forgalomba hozatala előre hozott büntetendőséget jelent mindaddig, amíg a csalás valamely súlyosabban minősülő alakzata nem valósul meg. Ilyenkor tehát a konzumpció elve oldja fel a látszólagos alaki halmazatot. Utalt a Btk. 417. §-ához fűzött előterjesztői indoklásra, amely pontosan azt rögzíti, hogy a fogyasztók megtévesztése és a csalás elhatárolása során irányadó, hogy amennyiben a csalás valamennyi tényállási eleme szintén megvalósul és annak büntetési tétele súlyosabb, mint a fogyasztók megtévesztése bűncselekményé, akkor a csalás megállapítására kerülhet sor.

[14] Végül arra is kitért, hogy a Kúria védő által felhívott végzése a csalás és a rossz minőségű termék forgalomba hozatalának elhatárolási kérdéseivel nem foglalkozik, a kérdéses ügyben kár megállapítására, egyáltalán, konkrét sértettek azonosítására sor sem került. Az ítéltábla határozatát pedig precedensképeség hiányában irrelevánsnak látta.

[15] Indítványozta ezért, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn.

[16] 3. A védő a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében fenntartotta a felülvizsgálati indítványban foglaltakat.

[17] Elfogadta, hogy indítványa helyesen a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontján alapul.

[18] Továbbra is úgy vélte, hogy az indítványban felsorolt jogesetek az indítványban kifejtett álláspontját igazolják. Megítélése szerint a csalás semmilyen többletelemet nem tartalmaz a rossz minőségű termék forgalomba hozatalához képest, sőt, az elkövetési tárgy tekintetében a rossz minőségű termék forgalomba hozatala speciális. Vitatta, hogy a Be. 415. §-ában írt törvényi tényállás előrehozott védelmet teremtené, kérdésesnek gondolva, hogy a védelem mihez képest előrehozott, annál is inkább, mert a rossz minőségű termék forgalomba hozatalával a fogyasztót már kár érheti. Mivel a két bűncselekmény jogi tárgya eltérő, ezért kitarthatta amellet, hogy a konkrét esetben a consumptio alkalmazására nem kerülhet sor.

[19] **III.** A felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[20] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[21] A védő a felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont első fordulatóban írt felülvizsgálati okra alapította, majd a felülvizsgálati törvényi okát – a Legfőbb Ügyészség átiratában írtakat e körben elfogadva – az (1) bekezdés c) pontjára pontosította.

[22] A beadvány elemzésével valóban arra a következtetésre lehet jutni, hogy előterjesztője a bűncselekmény minősítését vitatva nem törvénysértő – azaz a helyes minősítéshez tartozó büntetési tételkereten kívül eső – büntetés [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont első fordulat] kiszabását, hanem a helyesnek gondolt minősítéshez tartozó büntetési tételkerethez képest aránytalanul súlyos büntetés kiszabását kifogásolja. Ekként a Kúria a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjában írt törvényi ok alapulvételével végezte el a Be. 659. § (5) bekezdésében írt felülbírálatot.

[23] 2.1. A Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki olyan büntetést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő, törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe.

[24] A Be. 650. § (2) bekezdésében a 659. § (1) bekezdésében írt szabályok figyelembevételével a Kúria az irányadó tényállás alapulvételével tette vizsgálat tárgyává, hogy a III. rendű terhelt magatartása kimerítette-e a Btk. 373. § (1) bekezdésében írt csalás, illetve a Btk. 415. § (1) bekezdésében írt rossz minőségű termék forgalomba hozatala törvényi tényállási elemeit, és ehhez képest mindkét törvényi tényállás esetleges megvalósulása mellett a látszólagos alaki halmazat mely bűncselekmény javára oldható fel.

[25] A vizsgált bűncselekmények törvényi tényállási elemeit összevetve kitűnik, hogy amíg a törvény a csalás elkövetési magatartásaként más tévedésbe ejtését vagy tévedésben tartását határozza meg, addig a rossz minőségű termék forgalomba hozatala a forgalomba hozatalt, éspedig a rossz minőségű termék jó minőségű terméként történő forgalomba hozatalát rendeli büntetni. Ez utóbbi elkövetési magatartás kétségkívül megtévesztő jellegű, mert az elkövető a forgalomba hozatal során azt a téves képzetet kelti, hogy a forgalmazott termék jó minőségű [másként szólva: a Btk. 415. § (6) bekezdésében írt ismérvek alapulvételével nem rossz minőségű].

[26] Azaz, a forgalomba hozatal egyúttal a rossz minőségű termék e jellemzőjének elfedésével, jó minőségű terméként való értékesítésével megy végbe. A megtévesztő jelleg azonban nem azonos a tévedésbe ejtéssel. A csalás ugyanis többlet tényállási elemek megvalósulását igényli: e bűncselekmény megállapításához nem elégséges a megtévesztés, ehelyett más (konkrétan meghatározott passzív alany) tévedésbe ejtése szükséges, és a tévedésbe ejtett passzív alany e tévedés hatására kifejtett vagyoni intézkedése nyomán a kár (a passzív alany vagy harmadik személy vagyonában bekövetkezett értékcsökkenés) beálltát igényli.

[27] Pontosán ezért teremt előbbre hozott büntetőjogi védelmet a jogalkotó a rossz minőségű termék forgalomba hozatalának szabályozásával: a rossz minőségű termék jó minőségű terméként való forgalomba hozatala esetén a büntetendőséget már pusztán az elkövetési magatartás tanúsítása maga után vonja, függetlenül attól, hogy a forgalomba hozatal nyomán az elkövető kit (hány személyt) tévesztett meg, és a megtévesztés folytán mely sértett mekkora összegű kárt szenvedett el. Azaz, e bűncselekmény akkor is megállapítható, ha a sértettek nem azonosíthatók, így az egyes sértettek sérelmére okozott kár nem határozható meg. Következésképpen: a rossz minőségű termék forgalomba hozatalából hiányzó törvényi tényállási elemeknek megfelelő életbeli tények bizonyítása sem szükséges, egyszerűsítve a büntetőjogi felelősség megállapítását.

[28] Alaki halmazatról ekként kizárólag abban az esetben lehet szó, így az elhatárolás szükségessége is csak akkor merülhet fel, ha a rossz minőségű termék jó minőségű terméként való forgalomba hozatala személyében azonosítható passzív alanyok tévedésbe ejtésével (tévedésben tartásával) párosul, és a megtévesztett passzív alanyok személye és az egyes sértettek sérelmére okozott kár egyaránt meghatározható. A Legfőbb Ügyészség pedig e körben helytállóan utalt rá, hogy ilyenkor a látszólagos alaki halmazat feloldására a 3/2009. Büntető jogegységi határozat indokolásának III/3. pontjában írtak értelemszerűen irányadók: az előbbre hozott büntetőjogi védelmet jelentő rossz minőségű termék forgalomba hozatala mindaddig előbbre való a csaláshoz képest, amíg a csalás súlyosabb büntetési tétellel fenyegetett alakzata nem valósul meg. Utóbbi esetben azonban a konszumpció elvének alkalmazásával a cselekmény már kizárólag csalásként minősíthető.

[29] A védői érvelés középpontjában álló specialitás ehhez képest más esetkörben nyújt támpontot a látszólagos alaki halmazat feloldására. Specialitás esetén a különös (speciális) törvényi tényállást a törvényalkotó az általános (generális) tényállásból emeli ki valamely többlet tényállási elem meghatározása révén. Azaz, a speciális bűncselekmény törvényi tényállása mellett szükségképpen minden esetben teljes a generális bűncselekmény törvényi tényállása is. Amiként a Kúria fentebb bemutatta, ez a rossz minőségű termék forgalomba

hozatala és a csalás esetén nincs így. Valójában – a lentebb írtak szerint – a Kúria Bfv.III.629/2020/11. számú határozatának alapjaként szolgáló tényállás is éppen ezt példázza. A rossz minőségű termék forgalomba hozatala tehát nem speciális a csaláshoz képest.

[30] A csalás és rossz minőségű termék forgalomba hozatalának találkozása esetén ehelyett arról van szó, hogy mindkét bűncselekmény törvényi tényállásának teljessége mellett az enyhébb büntetési tétellel fenyegetett bűncselekményt elnyeli a súlyosabb megítélés alá eső bűncselekmény, az enyhébb cselekmény így a súlyosabb keretein belül értékelhető. Ha tehát a rossz minőségű termék forgalomba hozatalának büntetési tétele – a csalási kár és a csalás egyéb minősítő körülményeinek függvényében – enyhébb vagy azonos a csalás büntetési tételével, úgy a fogyasztók érdekeit sértő (előbbre hozott védelmet biztosító) bűncselekmény állapítandó meg, ellenben a magasabb büntetési tételű csalás a rossz minőségű termék forgalomba hozatalának enyhébb büntetési tétellel büntetni rendelt alakzatait elnyeli (konszumálja).

[31] 2.2. Ehhez képest a Kúria a Bírósági Határozatok Gyűjteményében is közzétett Bfv.III.629/2020/11. számú határozata nem rendelkezik olyan elvi tartalommal, mint amit az indítványozó beleláttni vél. A Kúria e határozata egyáltalán nem foglal állást a csalás és a rossz minőségű termék törvényi tényállásának egyidejű megvalósulása esetén a látszólagos alaki halmazat feloldásának módjáról. Nem is foglalhat, mert a szóban forgó ügyben a tényállás sem a megtévesztett passzív alanyokat nem azonosítja, sem kárt határoz meg. Ha nincs passzív alany és nincs kár, csalás sincs. Ha nincs csalás, feloldásra váró látszólagos alaki halmazat sem keletkezik. Ezzel párhuzamosan: fel sem merül, hogy a rossz minőségű termék forgalomba hozatala speciális lenne a csaláshoz képest.

[32] 3.1. A jelen alapügyben viszont a jogerős ítélettel megállapított, és a felülvizsgálati eljárás során érinthetetlen, irányadó tényállás alapján pedig a csalás törvényi tényállási elemei hiánytalanul kiolvashatók.

[33] A tettesi alapcselekményt kifejtő elkövető (az 1., 3., 4. és 6. tényállási pontban az I. rendű terhelt, míg a 2. és 5. pontban III. rendű terhelt) ugyanis tévedésbe ejtette az egyes tényállási pontokban megnevezett passzív alanyokat, amikor a jogszabályi feltételeknek meg nem felelő összetételű, gyártási és forgalmazási engedéllyel sem rendelkező, baktericid, yeasticid és fungicid hatással sem bíró, 96%-os gyógyszertári alkohol helyett szeszesitalból (vodka-ból) előállított terméket értékesített a részükre (az általuk képviselt gazdasági társaság részére) fertőtlenítőszer gyanánt.

[34] A kár bekövetkezésének kérdése ennél részletesebb elmélyülést igényel.

[35] Átgondolásra érdemes ugyanis, hogy – az egyébként értékkel bíró alapanyagokból gyártott – termék értékesítése esetén annak vételára teljes egészében kárként fogadható-e el a sértett oldalán.

[36] Az irányadó tényállás alapján e kérdés megítélése szempontjából két perdöntő jellegű körülmény szorul kiemelésre:

- a megtévesztett sértettek (a 3. pontban érintett sértett kivételével) nagykereskedők,
- a terhelték által forgalmazott termék sem gyártási, sem forgalmazási engedéllyel nem rendelkezett {elsőfokú ítélet [8], [10] bekezdés}.

[37] Ez azt jelenti, hogy

- a nagykereskedő sértettek továbbértékesítés céljából vásároltak olyan terméket, amelynek a továbbértékesíthetőségét illetően (is) megtévesztették, mert
- a terméket gyártási és forgalmazási engedély hiányában jogszerűen nem adhatta el, nem bocsáthatta kereskedelmi forgalomba [az Európai Parlament és a Tanács 2012. május 22-i 528/2012/EU rendelete a biocid termékek forgalmazásáról és felhasználásáról, 316/2013.

(VIII. 28.) Korm. rendelet a biocid termékek engedélyezésének és forgalomba hozatalának egyes szabályairól],

– következésképpen a sértettek árubeszerzésre fordított teljes összege kárként jelentkezett.

[38] Gyártási- és forgalmazási engedélyköteles terméket azonban csak az engedély meglétében lehet továbbértékesíteni, ezért – ilyen engedélyek hiányában – a nagykereskedőknek a beszerzés teljes költségét veszteségként kellett leírni. Tehát: a beszerzés költség kárként fogadható el.

[39] Amikor pedig az 1. tényállási pontban érintett sértett 1 a gyártási- és forgalmazási engedély hiányában mégis továbbértékesítette a megvásárolt „fertőtlenítőszer”, ezzel a cég képviselője maga is jogellenes, megtévesztő magatartást tanúsított, azonban a bűncselekmény alanyi oldali tényállási elemeinek hiányában (szándékosság nélkül). Az elsőfokú ítélet [14] bekezdésében írtakkal szemben szó sincs tehát „megtérült kárról”, hanem ehelyett a sértett oldalán a bekövetkezett kárnak egy objektíve jogellenes (de szubjektíve nem büntethető) magatartás nyomán szerzett jogtalan haszon révén történő mérséklése történt.

[40] Hasonlóképpen kárként kell elfogadni az árubeszerzés teljes összegét a 3. pontban érintett sértett 4 esetében, aki a kívánt cél elérésére alkalmatlan – nem megfelelő baktericid, fungicid, yeasticid hatást kiváltó – fertőtlenítőszer vásárolt a megtévesztés hatására.

[41] Végül, a tettesi alapcselekményt kifejtő terheltek a sértetteknek okozott kár révén egyúttal jogtalan hasznot realizáltak, és magatartásukat pontosan e jogtalan haszonszerzési célzat vezérelte. A jogtalan haszonszerzési szándék fennállásával pedig a csalás törvényi tényállása teljes.

[42] A cselekmények bünszövegségben [Btk. 459. § (1) bekezdés 2. pont] és üzletszerűen elkövettként [Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pont] felrovása törvényes, ekként a III. rendű terhelt cselekménye valóban

– az 1. pontban – a sértett 1-nek okozott jelentős kárra [Btk. 459. § (6) bekezdés c) pont] tekintettel – csalás büntetteként [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont (5) bekezdés b) pont],

– a 2. pontban – a sértett 2-nek és a sértett 3-nak okozott nagyobb kárra [Btk. 459. § (6) bekezdés b) pont] tekintettel – 2 rendbeli csalás büntetteként [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont (4) bekezdés b) pont],

– a 3. pontban – a sértett 4-nek okozott, a bűncselekményi értékhatárt el nem érő összegű kárra tekintettel – csalás vétségeként [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont],

– a 4. pontban – a sértett 5-nek okozott kisebb kárra [Btk. 459. § (6) bekezdés a) pont] tekintettel – csalás büntetteként [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont (3) bekezdés b) pont],

– az 5. pontban – a sértett 6-nak okozott kisebb kárra [Btk. 459. § (6) bekezdés a) pont] tekintettel – csalás büntetteként [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont (3) bekezdés b) pont],

– a 6. pontban – a sértett 7-nek okozott kisebb kárra [Btk. 459. § (6) bekezdés a) pont] tekintettel – csalás büntetteként [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont ba) és bc) alpont (3) bekezdés b) pont] minősül.

[43] A jogerős ítélet törvényesen tekintette továbbá a III. rendű terhelt 2. és 5. pontban kifejtett magatartását tettesinek [Btk. 13. § (1) bekezdés], az 1., 3., 4. és 6. pontban pedig a tettesi alapcselekményt kifejtő I. rendű terhelt magatartását segítő bűnszervezőnek [Btk. 14. § (2) bekezdés].

[44] 3.2. Mivel pedig az 1. tényállási pontban a III. rendű terhelt a rossz minőségű termék forgalomba hozatalának a védő által állított, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő alakzatához [Btk. 415. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és c) pont] képest a csalás súlyosabban, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő minősített esetét valósította meg [amely büntetési tételkeret felső határát ráadásul a halmazati büntetése szabás Btk. 81. § (1)-(3) bekezdésében írt szabályai tizenkét évre emelik], a vagyon elleni bűncselekmény a rossz minőségű termék forgalomba hozatala büntetést szükségképpen elnyeli. Ennélfogva még abban a kérdésben sem kell állást foglalni, hogy az irányadó tényállásból a rossz minőségű termék forgalomba hozatala büntetnének a Btk. 415. § (1) bekezdésében foglalt tényállási elemei egzakt módon kitűnnek-e, avagy sem.

[45] 3.3. A III. rendű terhelt felülbírálat tárgyát képező cselekményeinek maradéktalanul helyes minősítésére tekintettel a kiszabott büntetés kizárólag a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjának második fordulatóban írt felülvizsgálati ok alapján lenne vizsgálható, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, így a büntetést a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret figyelmen kívül hagyásával, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megsértésével szabták ki [Bfv.I.415/2016/7. (BH 2016.264.II.)]. A törvényes minősítés mellett a mérlegelési jogkörben, a törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke viszont a felülvizsgálati eljárásban nem támadható [Bfv.I.1.502/2016/6. (BH 2017.219.II.)].

[46] A kiszabott büntetés törvénysértő jellegét azonban maga az indítványozó sem állította. A jogerős ítélet 3 év 2 hónap szabadságvesztést szabott ki a III. rendű terhelttel szemben, amely a fentebb írtak szerinti két évtől tizenkét évig terjedő szabadságvesztésben meghatározott törvényi büntetési tétel keretei közé illeszkedik, ezért a büntetés kiszabására vonatkozó szabályt rögzítő, mérlegelést nem tűrő büntető anyagi jogi szabály sérelme nem vethető fel.

[47] Ennek folyományaként a cselekmény törvényes minősítése mellett, a Btk. más szabályának megsértése nélkül, a törvényes büntetési tételkeret határain belül kiszabott szabadságvesztés sem volt érinthető.

[48] 4. A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a III. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nem adott helyet, és megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[49] *A döntés elvi tartalma*

Ha az ítéleti tényállás tartalmazza, hogy a gyártás és forgalmazás engedélyköteles, de ilyen engedéllyel nem rendelkező termék értékesítése hány személy részére történt, és az egyes sértettek mekkora kárt szenvedtek, úgy a csalás valamennyi törvényi tényállási eleme teljesül, kizárva a cselekménynek az előbbre hozott büntetőjogi védelmet teremtő, enyhébb büntetési tétellel fenyegetett rossz minőségű termék forgalomba hozatala büntettként történő minősítését.

[50] **IV.** A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[51] Az ugyanazon jogosult általi ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2026. július 2.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzing Márton s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró